ILMASTONMUUTOKSEN HILLINTÄ JA MUUTOKSIIN SOPEUTUMINEN

Valtioneuvoston selonteko kansallisesta energia- ja ilmastostrategiasta vuoteen 2030

Suomen ympäristökeskuksen asiantuntijalausunto

Sampo Soimakallio, Mikael Hildén

Suomen ympäristökeskus,
Liikenne- ja viestintävaliokunta , 2.3.2017

SYKE

Strategian ympäristövaikutukset

- Strategialla toteutuessaan sekä hyödyllisiä että kielteisiä SOVA-lain tarkoittamia vaikutuksia
- Arvioinnissa pyritty tunnistamaan esitettyjen linjausten merkittävimpiä ympäristövaikutuksia erityisesti strategian toimeenpanon ja vaikutusten seurannan kannalta

Linkki raporttiin:
http://tietokayttoon.fi/julkaisu?pubid=16902

Kasvihuonekaasupäästöt vähenevät, nettopäästöt eivät

Taulukko 10. Suomen kasvihuonekaasujen nettopäästöt (Mt CO_2-ekv.) vuonna 2014 ja arvioitu kehitys WEM- ja WAM-skenaarioissa.

Sektori	**2014** Mt CO_2-ekv	**2030 WEM** Mt CO_2-ekv	**2030 WAM** Mt CO_2-ekv
Päästökauppasektori (ETS)	29	21	21
Taakanjakosektori (non-ETS)	30	26	21
Maankäyttösektori (LULUCF)	-21	-6	-4…-7
Metsämaa	*-28*	*-13*	*-10…-13*
Puutuotteet (HWP)	*-4*	*-5*	*-5*
Muu maankäyttö	*11*	*12*	*11*
Yhteensä	**38**	**41**	**36…39**

Lähde, Koljonen et al. 2017

Keskeisiä huomioita strategian toimeenpanon epävarmuuksista ja ympäristövaikutuksista

- **Liikennesektorin päästöjen vähentymisen epävarmuudet:** liikennejärjestelmän tehostuminen, biopolttoaineiden saatavuus, sähkö- ja kaasuautojen yleistyminen?
- **EU:n nieluvelvoitteet ja niiden hallinta:** mahdollinen kompensointi päästöoikeuksilla tai taakanjakosektorin lisäpäästövähennyksilllä, hakkuumäärien rajoittaminen, tuontibiopolttoaineiden lisääminen?
- **Lisääntyvän puunkäytön ympäristövaikutukset:** luonnon monimuotoisuus, hiilinielut, vesistöt
- **Ilmansaastepäästöt ja niiden terveysvaikutukset:** strategian toimenpiteet eivät yksin merkittävästi vähennä; puun pienpoltto, kaupungistuminen, väestönkasvu keskeisiä
- **Vaikutukset ihmisten elinoloihin:** Liikkuminen olennainen osa. Erilaisia vaikutuksia eri väestöryhmissä ja asuinalueilla, tuloerojen merkitys voi korostua
- **Kansalaisten rooli päästövähennysten saavuttamisessa:** asuminen, liikkuminen, ravinto

Strategian päivittäminen, vaihtoehtoisten kehityspolkujen tunnistaminen ja toimeenpanon seuranta keskeistä

- Tulee tarkastella vaihtoehtoisia polkuja Suomen johdonmukaiselle etenemiselle kohti hiilineutraalia yhteiskuntaa, erityisesti liikennesektorilla. **Suomen tulee varautua kiristyviin päästötavoitteisiin, hiilinielujen korostuvaan rooliin ja kestävien biopolttoaineiden saatavuuden rajallisuuteen.**
- Tulee tarkastella vaihtoehtoisten skenaarioiden avulla **miten teknologisia, poliittisia ja muita yhteiskunnallisia riskejä voidaan hallita nykyistä paremmin.**
- Tulee arvioida miten laaja yhteiskunnallinen hyväksyttävyys saavutetaan eri kehityspoluilla.
- Myös liikennesektorilla tulee kannustaa yksityisiä toimijoita hakemaan aktiivisesti uusia liiketoimintamahdollisuuksia. Julkinen T&K voi tukea tätä tarkastelemalla miten eri polut eroavat toisistaan mahdollisuuksien suhteen.

SYKE